

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Kuntakokeilut kehityksen kärjessä

Ylijohtaja Silja Hiironniemi
Kuntamarkkinat 10.9.2015

1. Kuntakokeilulain mukaiset kokeilut 2015 - 2016

- Laki kuntien velvoitteiden ja ohjauksen vähentämistä ja monialaisten toimintamallien tukemista koskevista kokeiluista (1350/2014) voimassa 5.1.2015 – 31.12.2016

Tavoitteet:

- Kuntien palvelujen järjestämisen ja tuottamisen helpottaminen kustannusten säästämiseksi
- Palvelujen tuottamisen turvaaminen pidemmälläkin tähtäimellä lainsäädännössä asetetut vaatimukset toteuttaen

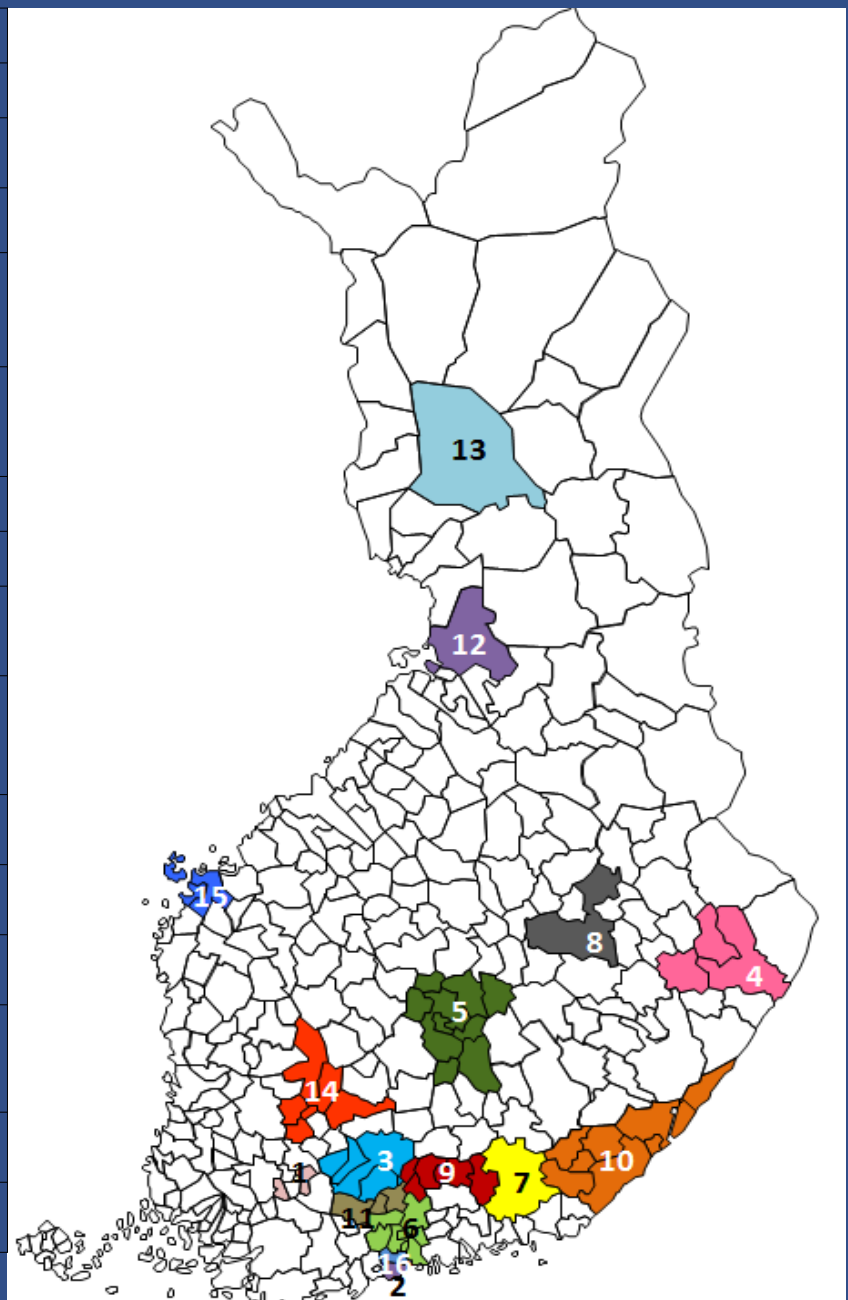

Kuntakokeilut 2015 -2016

1. **Hyvinvoinnin integroitua toimintamallia** koskeva kokeilu (2 luku)
 - Monialaisen hyvinvointipalvelujen toimintamallin edistäminen
 - Yksilöllisten palvelusuunnitelmien monialaista yhdistämistä ja tietojen käsittelyä koskevat säännökset
2. **Koulutuspalveluja** koskeva kokeilu (3 luku)
 - Oppilaitosverkon hyödyntäminen ja lukiokoulutuksen hallinnollinen yhteistyö
3. Kuntien toiminnan **valvontaa** koskeva kokeilu (4 luku)
 - Indikaattoriperusteinen valvonta viranomaisvalvonnassa
 - Omavalvontakokeilut
 - Kuntien ja aluehallintovirastojen yhteistyö
4. **Asumispalveluja** koskeva kokeilu (5 luku)
 - Uudet asumispalvelumallit ohjausta keventäen
 - Indikaattoriperusteinen valvonta
5. **Kuntien ja Kansaneläkelaitoksen yhteistyötä** koskeva kokeilu (6 luku)
 - Vantaan laajennettu kokeilu toimeentulotukiyhteistyössä
6. **Nuorisotakuuta** koskeva kokeilu (7 luku)
 - Erilaiset matalan kynnyksen mallit, Ohjaamo
 - Kuntien ja TE-toimistojen yhteistyö,

1	Forssa ja Ypäjä
2	Helsinki
3	Hämeenlinna, Hattula ja Janakkala
4	Joensuu, Kontiolahti ja Liperi
5	Jyväskylä, Hankasalmi, Joutsa, Laukaa, Luhanka, Muurame, Petäjävesi, Toivakka ja Uurainen
6	Järvenpää, Hyvinkää, Kerava, Mäntsälä, Sipoo, Pornainen, Nurmijärvi ja Tuusula
7	Kouvola
8	Kuopio
9	Lahti, Hollola, Hämeenkoski, Iitti, Kärkölä ja Nastola
10	Lappeenranta, Imatra, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale ja Taipalsaari
11	Loppi, Riihimäki ja Hausjärvi
12	Oulu
13	Rovaniemi
14	Tampere, Kangasala, Nokia ,Pirkkala, Vesilahti ja Ylöjärvi
15	Vaasa ja Mustasaari
16	Vantaa

Kokeilut numeroina

- Kokeiluaika 1.1.2015-31.12.2016
- Kuntakokeilulaki, Finlex säädösnumero 1350/2014
- 16 kuntaryhmää
- 57 kuntaa
- 6 toimintamallia
- 52 kokeilukohdetta
- 6 ministeriötä (VM, STM, OKM, TEM, YM ja OM)
- Lisäksi mukana Kuntaliitto, Valvira, aluehallintovirastot, ARA, TE-toimistot, Kansaneläkelaitos ja Opetushallitus
- Lisätietoja www.vm.fi/kuntakokeilut

2. Kuntakokeilut pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelmassa 2015 -

Hallitusohjelma:

- *Hallitus käynnistää vapaakuntakokeilun, jonka tavoitteena on mahdollistaa kunnille palveluiden tuotanto- ja toimintatapojen kehittäminen nykyistä vapaammin ja laajemmin.*
- *Hallitus edistää uusien palveluinnovaatioiden syntymistä ja hyödyntämistä toteuttamalla laajasti kokeilutoimintaa mahdollistavalla säädöspohjalla.*
- *Mahdollistetaan palvelualoitteen käyttö määräaikaisena kokeiluna.*

Hallitusohjelman toteuttamisen lähtökohtia kuntakokeiluissa

- Valmistelua ohjaa reformiministeriryhmä
- Valmistelu tapahtuu kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläisen johdolla
- Vapaakuntakokeilun käynnistäminen ja innovaatioiden ja kokeilukulttuurin edistäminen sisältyvät hallituksen kärkihankkeeseen ”Kuntien kustannusten karsiminen tehtäviä ja velvoitteita vähentämällä”
- Toimenpiteet jakautuvat kahteen osioon
 - a) Kokeilut, joita voidaan toteuttaa lainsäädäntöä muuttamatta → Kokeilukulttuurin edistäminen
 - b) Lainsäädäntömuutoksia edellyttävät kokeilut → Pysyväisluonteisten kokeilusäädösten valmistelu

Kuntakokeilujen kytkentä hallitusohjelman sisältämään yleiseen kokeilukulttuuriin kehittämiseen

- Hallitusohjelma:

Kokeiluilla tavoitellaan innovatiivisia ratkaisuja, parannetaan palveluita, edistetään omatoimisuutta ja yrittäjyyttä sekä vahvistetaan alueellista ja paikallista päätöksentekoa ja yhteistyötä. Kokeiluissa toteutetaan kansalaislähtöisiä toimintatapoja.

- Kokeilutoiminto valtioneuvoston kansliassa koordinoi ja tukee kokeiluja
- Strategisten kokeilujen toteuttaminen: erillisrahoitettavat ja hallitusohjelmaan sisältyvät (perustulo, kielten opiskelu, palveluseteli-järjestelmä, palvelualoite ja vapaakuntakokeilu)

Hyvin kokeiltu on puoliksi tehty

5-10 kokeilua

Seuranta:

osana hallitusohjelman seurantaa

Toteutuksen resurssit ja tuki:

VNK:n kokeilutoiminto ja VN TEAS (selvitysvaihe), ministeriöiden budjetti

100+ kokeilua

Seuranta:

osana hallitusohjelman seurantaa, kokeilu-toiminnan digialusta tiedon jakamiselle

Toteutuksen resurssit ja tuki:

rahoitus eri lähteistä, ml. kokeilurahasto, ideapajat temaattisesti VN TEAS-toiminnan osana, tuki VNK

1 000 + kokeilua

Seuranta:

kukin toimija omalla tavallaan

Toteutuksen resurssit ja tuki:

toimijat omissa verkostoissaan, vuosittaiset yhteiset foorumit ja digitaaliset työkalut hyvien käytäntöjen jakamiseen, osaamisen jakaminen

Esteiden purku ja tietoa kokeilusta
Tuki ja yhteisö

VARMISTAA
AUTTAA
KANNUSTAA

Strategiset kokeilut: Hallituksen strategiisiin tavoitteisiin ja kärkihankkeisiin liittyvät ja hallitusohjelmaa toteuttavat

Kokeilukeskittymät : Eri puolilla Suomea ja eri kentillä (strategisiin tavoitteisiin liittyviä, mutta itsenäisesti toteuttavia, kunnat, alueet, järjestöt, elinkeinoelämä jne.)

Aluskasvillisuus: Kokeileva Suomi, kokeilutoiminta ja kokeileminen laajasti ottaen

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Kuntakokeilut, caset

Projektipäällikkö Sonja Manssila
Kuntamarkkinat 10.9.2015

Kokeilujen sisällöt

Hyvinvoinnin integroitu toimintamalli

”Hyvinvoinnin integroitua toimintamallia koskevan kokeilun tarkoituksena on edistää asiakaslähtöisten ja moniammatillisten toimintamallien luomista ja käyttämistä kuntien lakisääteisiä palveluja järjestettäessä ja tuottaessa tavoitteena tehokas ja vaikuttava toiminta. Lisäksi kokeilun tarkoituksena on laaja-alaisesti edistää toiminnan suunnittelussa palveluja käyttävän henkilön (*asiakas*) elinolosuhteita ja yksilöllisiä palvelutarpeita koskevan tiedon käsittelyä hänen etunsa mukaisesti sekä turvaten hänen yksityiselämänsä ja henkilötietojensa suoja”

(Kuntakokeilulaki 1350/2014, 3 §)

Hyvinvointimalli, case Oulu

”Palveluiden parempi koordinointi parantaa asiakaspalvelua ja vaikuttavuutta. Poistaa päällekkäistä toimintaa ja luo kustannussäästöjä”

” Moniammatillinen konsultaatio toimii jo useimmissa yksiköissä”

” Raskaiden palveluiden kustannukset ovat vähentyneet”

45,8% -> 45,1%

Kuntien toiminnan valvontaa koskevat kuntakokeilut

”Kuntien toiminnan valvontaa koskevan kokeilun tarkoituksena on lisätä kokeilukuntien toimintamahdollisuuksia kuntien tehtäväksi säädettyjen sosiaali- ja terveysten palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa luomalla uusia toimintamalleja palveluiden ohjaukseen ja valvontaan.

Kokeilussa on tarkoitus keventää yksityiskohtaisten suositusten ja ohjeiden vakiintuneita soveltamiskäytäntöjä. Tarkoituksena on uusia indikaattoreita käyttöön ottamalla edistää kuntien toiminnan ja sen valvonnan asiakaslähtöisyyttä, valtion valvovien viranomaisten ja kuntien yhteistyötä ja päällekkäisyyksien poistamista tavoitteena valvonnan oikea kohdentuminen ja siitä kunnille ja valvoville viranomaisille aiheutuvan työmäärän vähentyminen.”
(Kuntakokeilulaki 1350/2014, 10 §)

”Henkilöstön mitoitus voi kokeiluissa perustua asiakaskohtaiseen tarpeeseen ja palvelutarvearvioon. Ympäri vuorokautista hoitoa tarvitsevien asukkaiden osalta noudatetaan tehostetun palveluasumisen laatusuosituksen mukaista henkilöstön vähimmäismitoitusta 0,50 hoitotyöntekijää asukasta kohden.”

Valvontamalli, case Tampere, tehostettu palveluasuminen

Uudet toimintamallit

- "Omavalvontaohjelmat on laadittu ja kokeilun aikana jo päivitetty"
- "Kokeilun aikana kunnan ja aluehallintoviraston välinen yhteistyö on kehittynyt ja tiivistynyt"
- "Tehostetussa palveluasumisessa yöaikaisen hoidon hoitajamitoitusta on pienennetty ja hyödynnetty samalla entistä paremmin teknologisia ratkaisuja. Kontukodissa vähennetty toinen lähihoitaja yövuorosta ja Impivaarasta ja Jukolasta on vähennetty yösairaanhoitajan työpanosta.
- "Vivago hyvinvointijärjestelmän olemassa olevia ominaisuuksia on hyödynnetty aikaisempaa enemmän. Evondos automaattisen lääkkeiden annostelupalvelun ja etähoitojärjestelmää on koekäytetty Tampereen kaupungin kotihoidossa ja mm. Amurin alueella"

Nuorisotakuuta koskevat kuntakokeilut

”Nuorisotakuulla tarkoitetaan tässä laissa toimintamallia, jonka tavoitteena on tarjota jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle työ-, harjoittelu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Nuorisotakuuseen liittyvän koulutustakuun tavoitteena on taata jokaiselle juuri peruskoulunsa päättäneelle paikka lukiossa, ammatillisessa koulutuksessa, oppisopimuskoulutuksessa, työpajassa tai kuntoutuksessa.

Nuorisotakuuta koskevan kokeilun tarkoituksena on edistää toimivien asiakaslähtöisten prosessien sekä kunnallisten ja työ- ja elinkeinohallinnon viranomaisten yhteistoiminnan ja tiedonkulun toteuttamista tavoitteena tehokkaat ja vaikuttavat palvelut ja palvelukokonaisuudet nuorisotakuun piiriin kuuluville nuorille.”

(Kuntakokeilulaki 1350/2014, 24 §)

Nuorisotakuun toimintamalli, case Rovaniemi

Ohjaamo

- Yhteisiä palvelusuunnitelmien työstäminen käynnistetty (2)
- Asiakasvastaavia nimetty (7/22)
- Matalan kynnyksen palvelu aloitettu
- Fyysinen tila perustettu
- Toimiva yhteistyö TE –toimiston kanssa
- NT/TYPPI –järjestelmä otettu käyttöön
- Toteutuneet palvelut (110) nuorelle
- Aktiivisia asiakkaita palvelussa (43)
- Aktivointisuunnitelmat (1)
- Työkokeilu (2)

Asumispalveluja koskevat kuntakokeilut

”Asumispalveluja koskevan kokeilun tarkoituksena on edistää vanhusten, vammaisten ja muiden erityisryhmiin kuuluvien henkilöiden asumispalvelujen uusien toimintamallien luomista ja toteuttamista kunnille kustannuspaineita aiheuttavaa ohjausta keventäen ja asumispalveluja koskevien vahvistettujen periaatelinjauksien mukaisesti.”

(Kuntakokeilulaki 1350/2014, 17 §)

”Henkilöstön mitoitus voi kokeiluissa perustua asiakaskohtaiseen tarpeeseen ja palvelutarvearvioon. Ympäri vuorokautista hoitoa tarvitsevien asukkaiden osalta noudatetaan tehostetun palveluasumisen laatusuosituksen mukaista henkilöstön vähimmäismitoitusta 0,50 hoitotyöntekijää asukasta kohden.”

Asumispalvelumalli, case Vantaa, Liukumäki kotiin

- Hoiva-asumisen palvelut
- (Pitkäaikaishoiva on tarkoitettu asukkaille, jotka eivät sairauksien, muistihäiriön tai muiden toimintakyvyn rajoitteiden vuoksi selviydy kotiin järjestettävien palveluiden turvin. Asukkaat voivat tarvittaessa elää hoitoyksikössä elämänsä loppuun saakka)
- Kuntouttava valmennusyksikkö (3 kk)
- Asumisenohjaaja (8kk)
- Siirtyminen omaan vuokra-asuntoon/ itsenäinen asuminen
- + Tarpeenmukaiset kotipalvelut

Mikäli asiakas olisi ollut Hoivalla keskimääräiseen elinajanodotteeseen.

- Laskennallinen bruttosäästö **1 061 842€/ hlö**
- Valmennusasumisen sekä kotiin tuotavien palvelujen kustannukset on huomioitu.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Projektipäällikkö

Sonja Manssila

puh: 02955 30534 /050 527 8534

etunimi.sukunimi@vm.fi

Projektiassistentti

Emmi Niiranen

puh: 02955 30013

etunimi.sukunimi@vm.fi

www.vm/kuntakokeilut

